

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

27 май 2021 г. – Вариант 2

МОДУЛ 1

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Кои две геосфери основно си взаимодействат за образуване на Седемте рилски езера?

- А) атмосфера и педосфера
- Б) литосфера и хидросфера
- В) биосфера и атмосфера
- Г) литосфера и педосфера

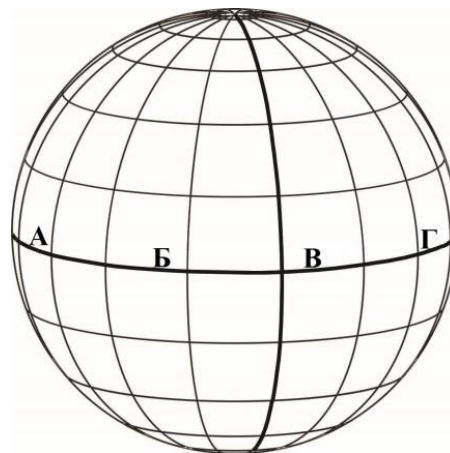

**2. С кои научни термини ще замените подчертаните думи в изречението:
„Човекът е неволен пътник върху континенти салове, плаващи над море от магма.“?**

- А) континенталните литосферни плочи/ астеносферата
- Б) океанската земна кора/ долната мантия и ядрото
- В) земната кора и горната мантия/долната мантия
- Г) океанските литосферни плочи/ астеносферата

3. За доказване на кое твърдение ще използвате дадената схема с четирите точки (А, Б, В и Г), всички разположени на Екватора?

- А) Всички точки имат еднаква географска дължина.
- Б) Всички точки имат еднаква надморска височина.
- В) Климатът на станциите там е почти еднакъв.
- Г) Всички точки имат еднакво местно време.

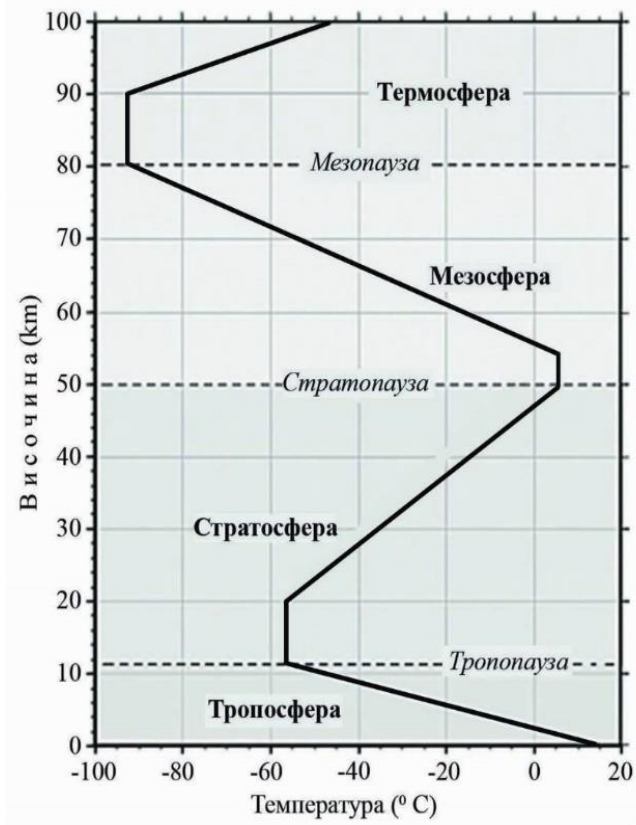

4. Учени сравняват количеството на валежите между 30° и 60° географска ширина на север и на юг от Екватора. Коя е основната причина в Южното полукълбо средногодишната сума на валежите да е по-голяма?

- А) В Южното полукълбо има континент около полюса.
- Б) Океаните заемат по-голяма площ от континентите.
- В) Континентите заемат по-голяма площ от океаните.
- Г) Студени океански течения са повече от топлите.

5. Разгледайте схемата на вертикалния строеж на атмосферата. Определете с колко градуса общо се променя температурата в стратосферата от тропопаузата до стратосферата.

- А) 20°- 35°C
- Б) 40°- 50°C
- В) 55°- 70°C
- Г) 75°- 95°C

6. Къде има най-голяма вероятност да се образуват почви с малка дебелина на почвения профил?

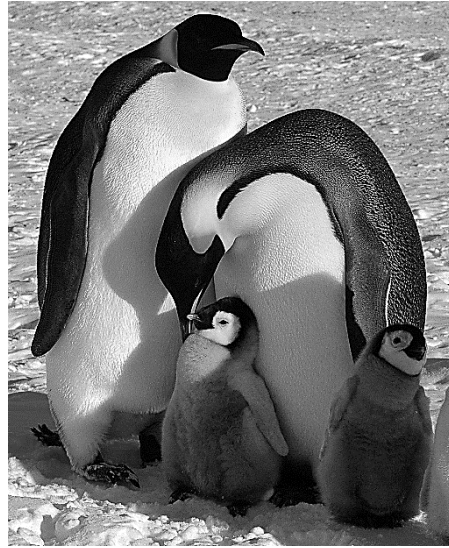
- А) в обширни равнини
- Б) в крайречни низини
- В) в котловинни полета
- Г) върху стръмни склонове

7. Коя характеристика е обща за природната зона на тайгата и зоната на широколистните гори?

- А) Намират се в границите на умерения климатичен пояс.
- Б) Реките в тях замръзват през зимата за около 7 - 8 месеца.
- В) Почвите са черноземни и добивите от тях са много високи.
- Г) Растителността е представена от дъб, бук, бряст, клен и др.

8. Коя природна зона обитават животните от изображението?

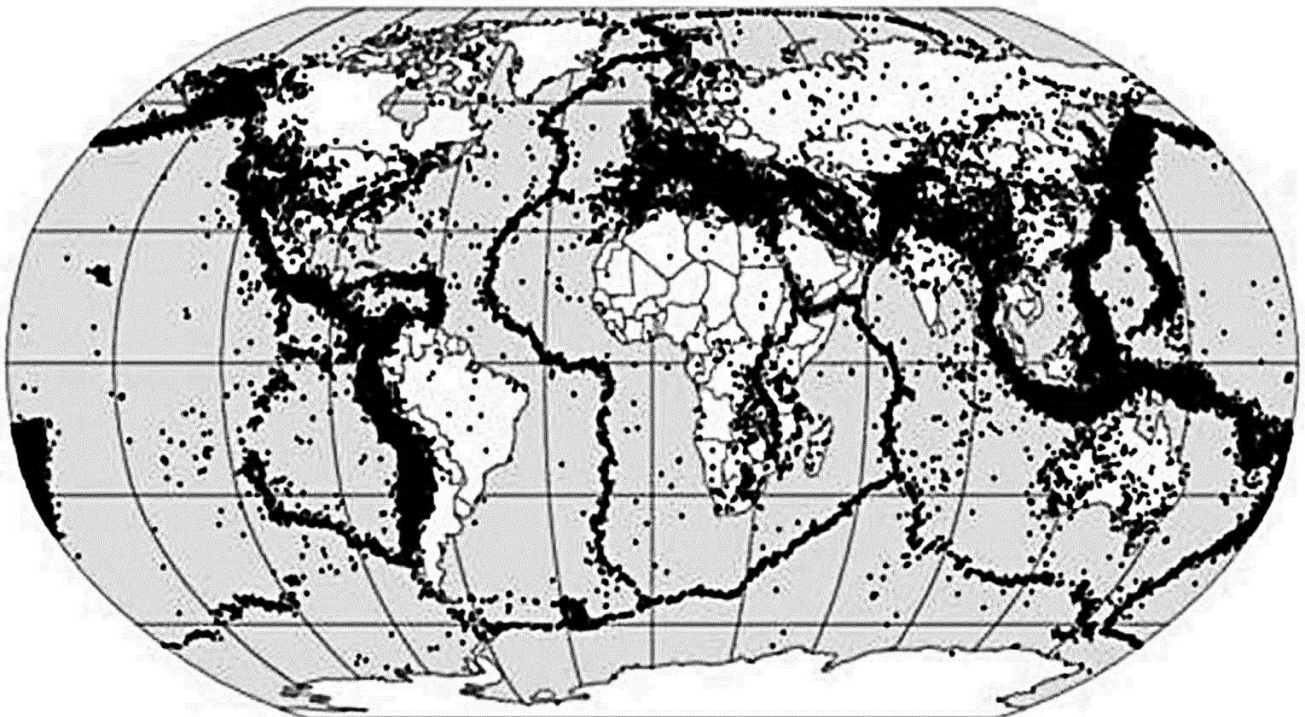
- А) канадската тайга
- Б) европейската тундра
- В) северната полярна зона
- Г) южна полярна зона

9. С помощта на картата определете къде архитектите проектират сгради с норми, които отговарят на по-ниска земетръсна устойчивост.

- А) на полуостров Калифорния
- Б) на Балканския полуостров
- В) в Средносибирското плато
- Г) на японските острови

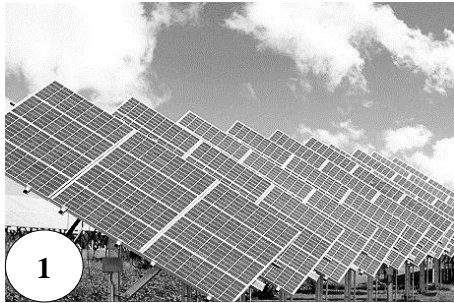
Зони на земетресенията за периода 1963 – 1998 г.

Източник: Paper_PAS_2009.pdf

10. На кое изображение е представен добивът на електроенергия от *невъзобновяеми* ресурси?

- А) 1
- Б) 2
- В) 3
- Г) 4

11. Коя група фактори има *водеща* роля за добива на около 2/3 от електроенергията на Норвегия от ВЕЦ?

- А) научно-технически
- Б) икономически
- В) демографски
- Г) природни

12. Защо Япония е втора по производство на стомана в света през 2016 г.?

- А) Има големи находища на желязна руда с високо метално съдържание.
- Б) Водеща е в производството на автомобили и кораби в света.
- В) Водеща е в производството на електронни изделия в света.
- Г) Има значителни запаси на висококалорични въглища.

13. Разгледайте таблицата и определете кои два континента са с най-малък и с най-голям дял на градското население за периода 1950-2015 г.?

- А) Европа и Австралия
- Б) Северна Америка и Африка
- В) Европа и Южна Америка
- Г) Южна Америка и Азия

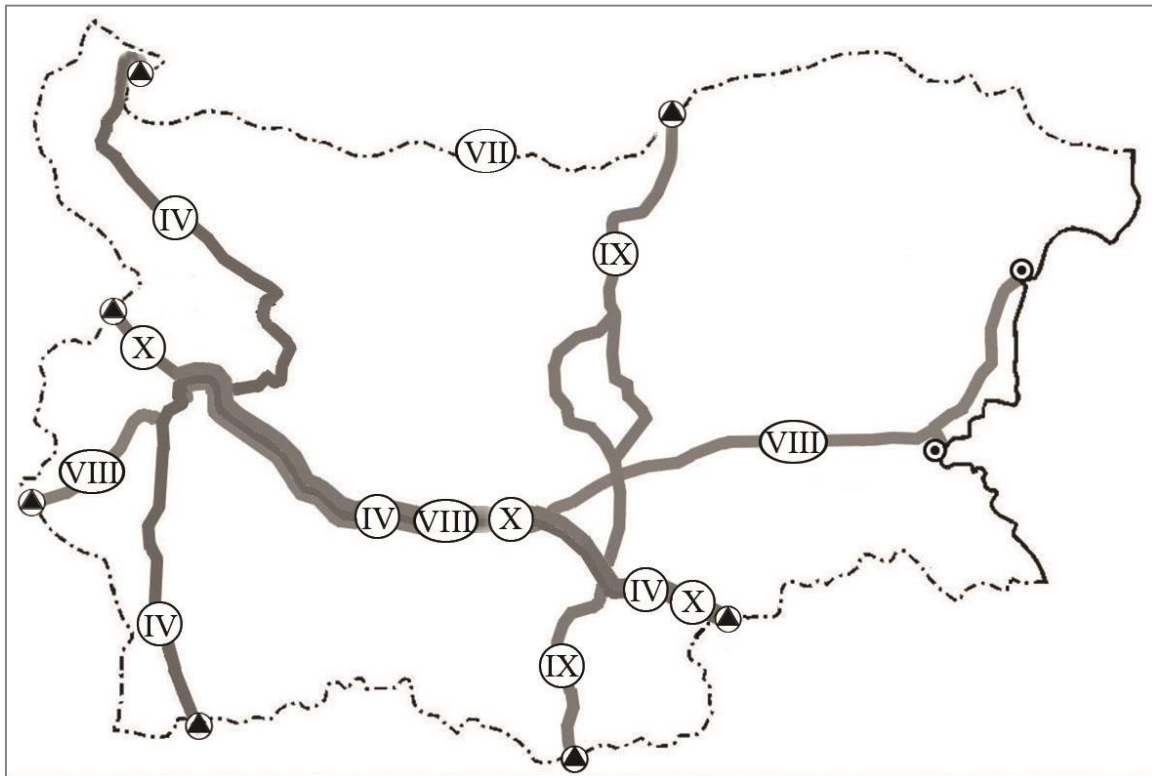
Дял на градското население по континенти (в %) за периода 1950-2015 г.

Континенти	1950	1990	2006	2010	2015
Африка	14,5	33,9	37,9	38,3	39,0
Южна Америка	41,5	71,5	76,1	77,6	79,0
Северна Америка	63,9	75,2	80,1	80,4	82,0
Азия	16,4	34,4	39,0	39,7	45,0
Европа	56,5	73,4	73,9	76,1	77,0
Австралия и Океания	61,0	85,0	68,0	74,0	78,0
Общо за света	29,2	45,6	50,2	51,2	53,0

14. По картосхемата на европейските коридори на територията на България определете кои са входно-изходните ГКПП на транспортен коридор № 8.

- А) Калотина – Капитан Андреево
- Б) Гюешево – Бургас /Варна
- В) Видин – Кулата
- Г) Русе – Маказа

Европейски транспортни коридори, преминаващи през територията на България

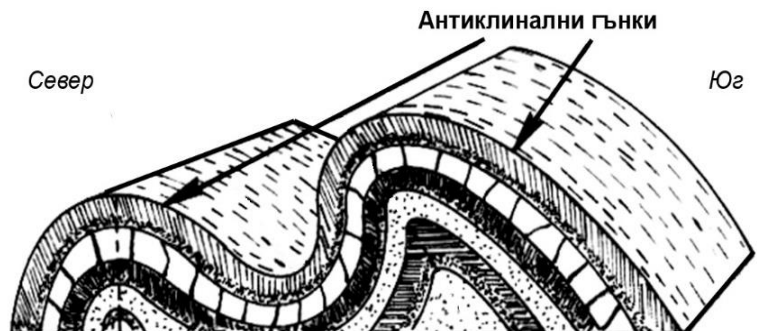

Източник: <http://www.api.bg>

15. Коя от планините има морфоструктура със сходен от схемата характер?

- А) Стара планина
- Б) Пирин планина
- В) Рила планина
- Г) Беласица

Схема на гънкова морфоструктура

16. В коя климатична област всички средни месечни температури са над +1°C, а средните юлски температури са *най-високи* в страната?

- А) умереноконтинентална
- Б) преходна климатична област
- В) континентално-средиземноморска
- Г) планинска климатична област

17. Кой е основният климатичен фактор за формиране на планинската климатична област у нас?

- А) влиянието на въздушните маси, прехвърлящи планини
- Б) разположението на страната между 41° и 44° г. ш.
- В) влиянието на голямата надморска височина
- Г) влиянието на Черно море и река Дунав

18. Коя характеристика се отнася *едновременно* за река Искър и река Янтра?

- А) Оттича се към Егейската отточна област.
- Б) Тече от юг на север и се влива в р. Дунав.
- В) Влива се извън територията на страната.
- Г) Реката е пълноводна през цялата година.

19. Речната система на коя българска река от Егейската отточна област е представена на картосхема 1?

- А) река Струма
- Б) река Велека
- В) река Тунджа
- Г) река Марица

Картосхема 1

20. В коя природна област се намира най-южно разположеният град в България – град Златоград?

- А) в Дунавската равнина
- Б) в Старопланинската област
- В) в Рило-Родопската област
- Г) в Черноморското крайбрежие

21. Изоставените мрежи в Черно море често са наричани „призрачните рибари“. Какъв екологичен проблем създават те?

- А) Превръщат се в капан за морските обитатели.
- Б) Повишават солеността на крайбрежните води.
- В) Възпрепятстват големите плователни съдове.
- Г) Променят посоката на Дяволското течение.

22. Разгледайте кръговата диаграма за възрастовата структура на населението в България през 2019 г. Населението от коя възрастова група представлява 60% от общото население?

- А) населението в подтрудоспособна възраст
- Б) населението в трудоспособна възраст
- В) населението в надтрудоспособна възраст
- Г) подтрудоспособното и надтрудоспособното население

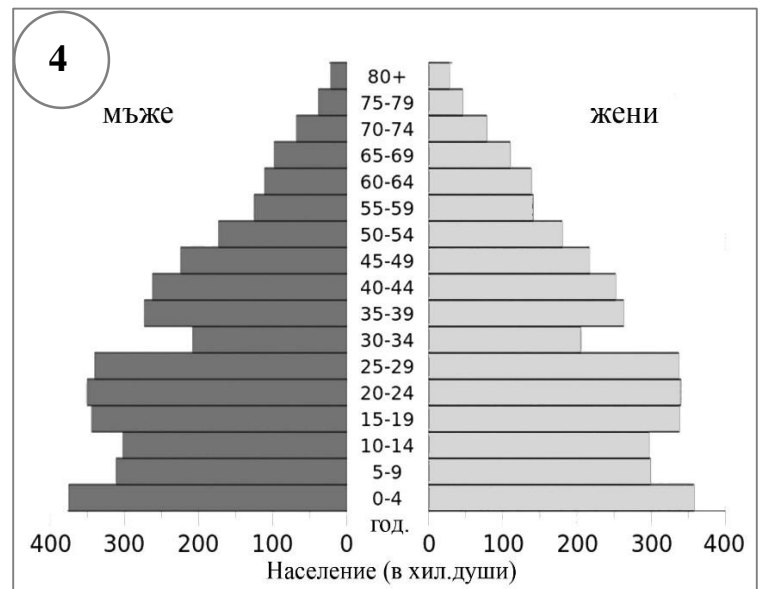
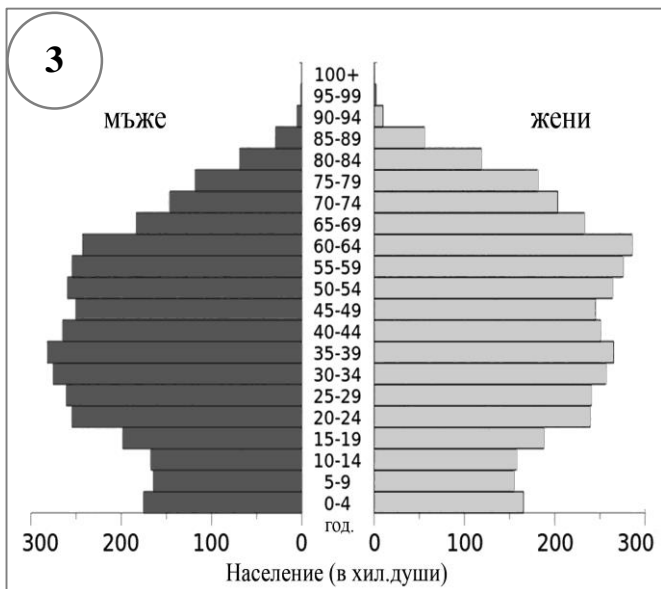
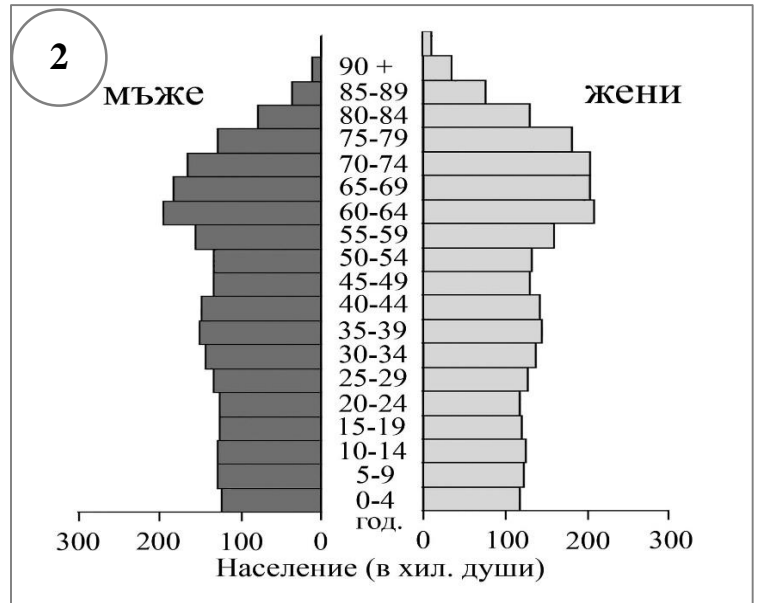
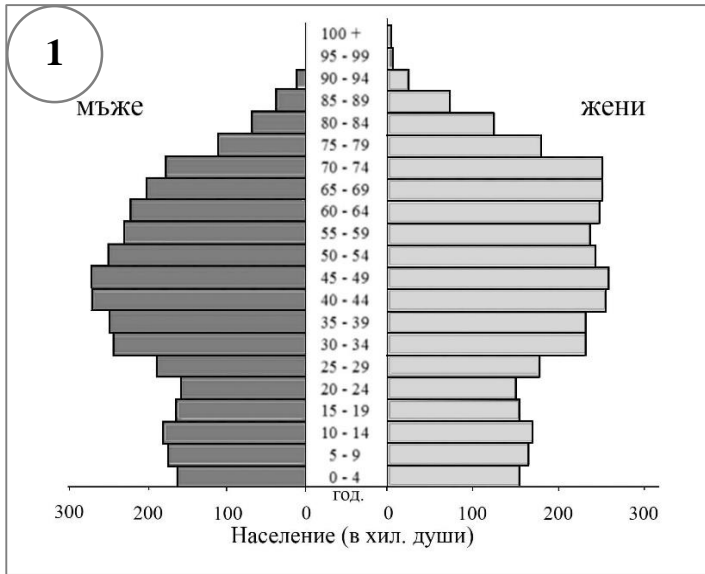
Източник: НСИ

23. В производството на кои земеделски култури се специализират най-източните части на Задбалканските котловини – Карнобатското и Айтоското поле?

- А) лавандула и маслодайни рози
- Б) ранни оранжерийни зеленчуци
- В) отбрани сортове лозя
- Г) ориенталски тютюн

24. Разгледайте четирите полово-възrastови пирамиди на населението на България за 1950 г., 2000 г., 2010 г. и прогнозна 2050 година? Коя полово-възrastова пирамида се отнася за 1950?

- А) полово-възrastова пирамида 1
- Б) полово-възrastова пирамида 2
- В) полово-възrastова пирамида 3
- Г) полово-възrastова пирамида 4

Източник: Presentation Voynova Active Aging Event Sofia

25. Центрове за производство на кой продукт са показани на картосхема 2?

- А) фаянсови изделия
- Б) цветни метали
- В) лекарства
- Г) цимент

Картосхема 2

26. В миналото Дяволският мост в Родопите благоприятства търговията от Тракия към Беломорието. Предпоставка за развитие на кой отрасъл е каменният мост край град Ардино в наши дни?

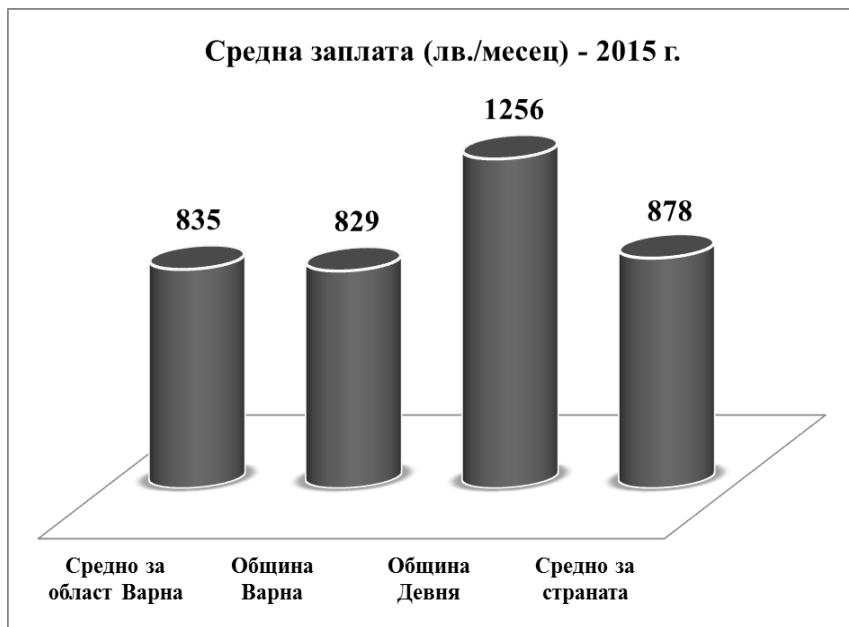
- А) познавателен и културен туризъм
- Б) производството на дървена дограма
- В) автомобилен транспорт
- Г) железопътен транспорт

27. В коя група попадат едновременно трите региона в България – Северен централен, Югоизточен и Североизточен регион?

- А) региони, разположени на юг от Стара планина
- Б) региони с водни държавни граници
- В) региони с пристанища на река Дунав
- Г) региони с пристанища на Черно море

28. Разгледайте картосхемата на област Варна и диаграмата за средните заплати през 2015 г. Развитието на коя стопанска дейност в община Девня обяснява по-високата средна работна заплата в нея?

Източник: ИПИ

- А) фармацевтична промишленост
- Б) електронно машиностроене
- В) химическа промишленост
- Г) международен туризъм

29. Коя природна подобласт е разположена извън границите на Южния централен регион?

- А) Предбалканът
- Б) Средногорието
- В) Тракийско-Тунджанската
- Г) Източните Родопи

30. В кой регион на България се намират туристическите обекти край Белоградчик от изображението?

- А) Северозападен
- Б) Североизточен
- В) Югоизточен
- Г) Югозападен

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

27 май 2021 г. – Вариант 2

МОДУЛ 2

Време за работа – 60 минути

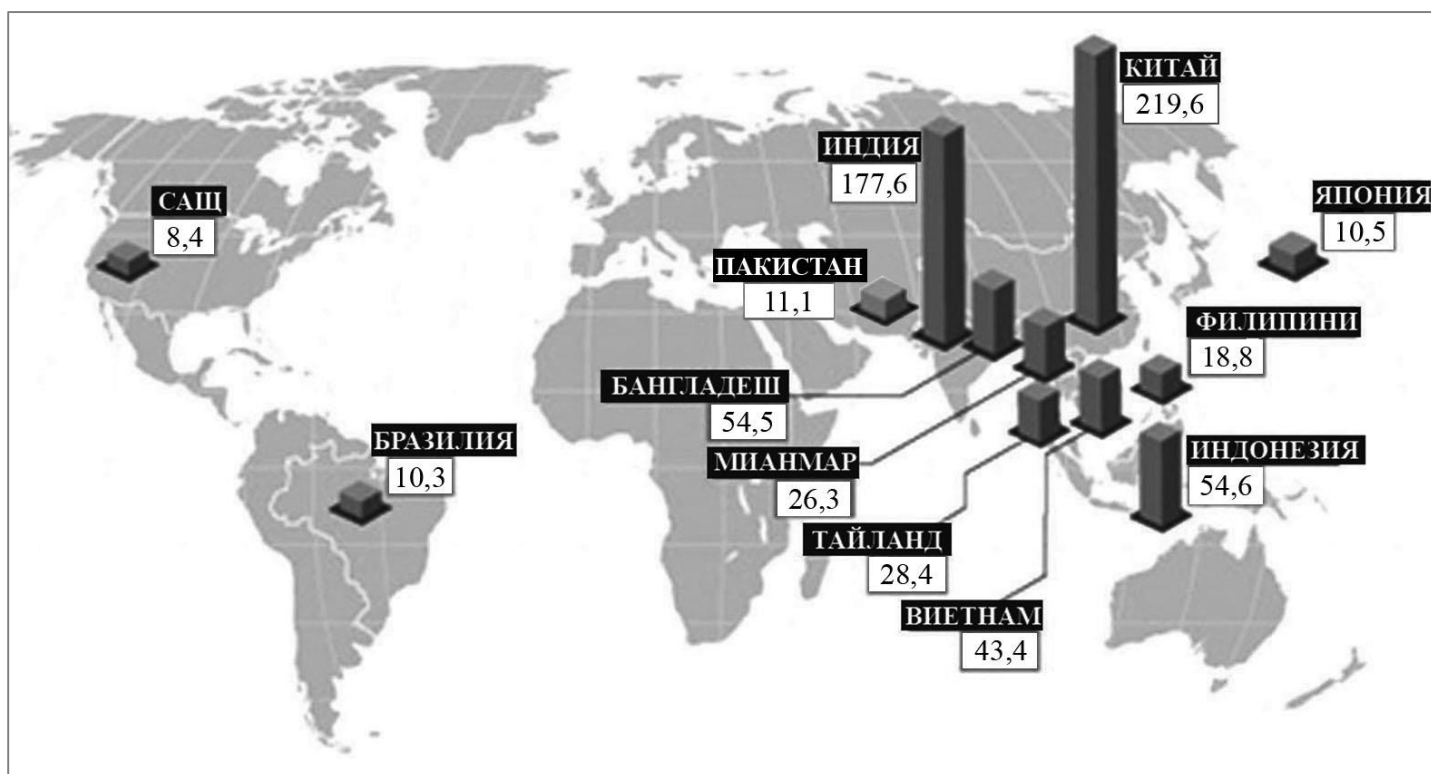
Отговорите на задачите от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободни отговори!

31. В свитъка за свободните отговори напишете името на международната специализирана организация към ООН, чието мото е „Нека има хляб“.

32. В свитъка за свободните отговори напишете буквата на подусловието и срещу нея името на:

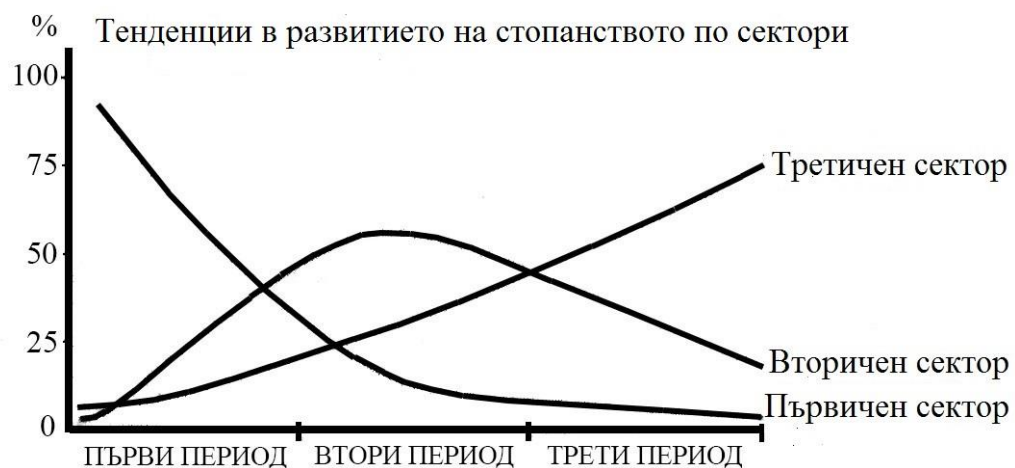
А) земеделската зърнена култура, чието производство (в млн. t) през 2019 г. е показано на картодиаграмата

Б) региона с най-голям дял в световното производство на тази зърнена култура

Източник: <https://ourworldindata.org/agricultural-production>

33. Разгледайте графиката за тенденциите в развитието на стопанството по сектори. В свитъка за свободните отговори напишете в кой период от своето икономическо развитие (първи, втори или трети) се намира *Северноамериканският* регион в наши дни.

34. В свитъка за свободните отговори напишете името на региона в България, в който са обектите на световното културно и природно наследство под закрилата на ЮНЕСКО от изображенията.

35. В свитъка за свободните отговори напишете името на региона в Южна България, за който се отнася твърдението: „Има най-малко иглолистни горски ресурси“.

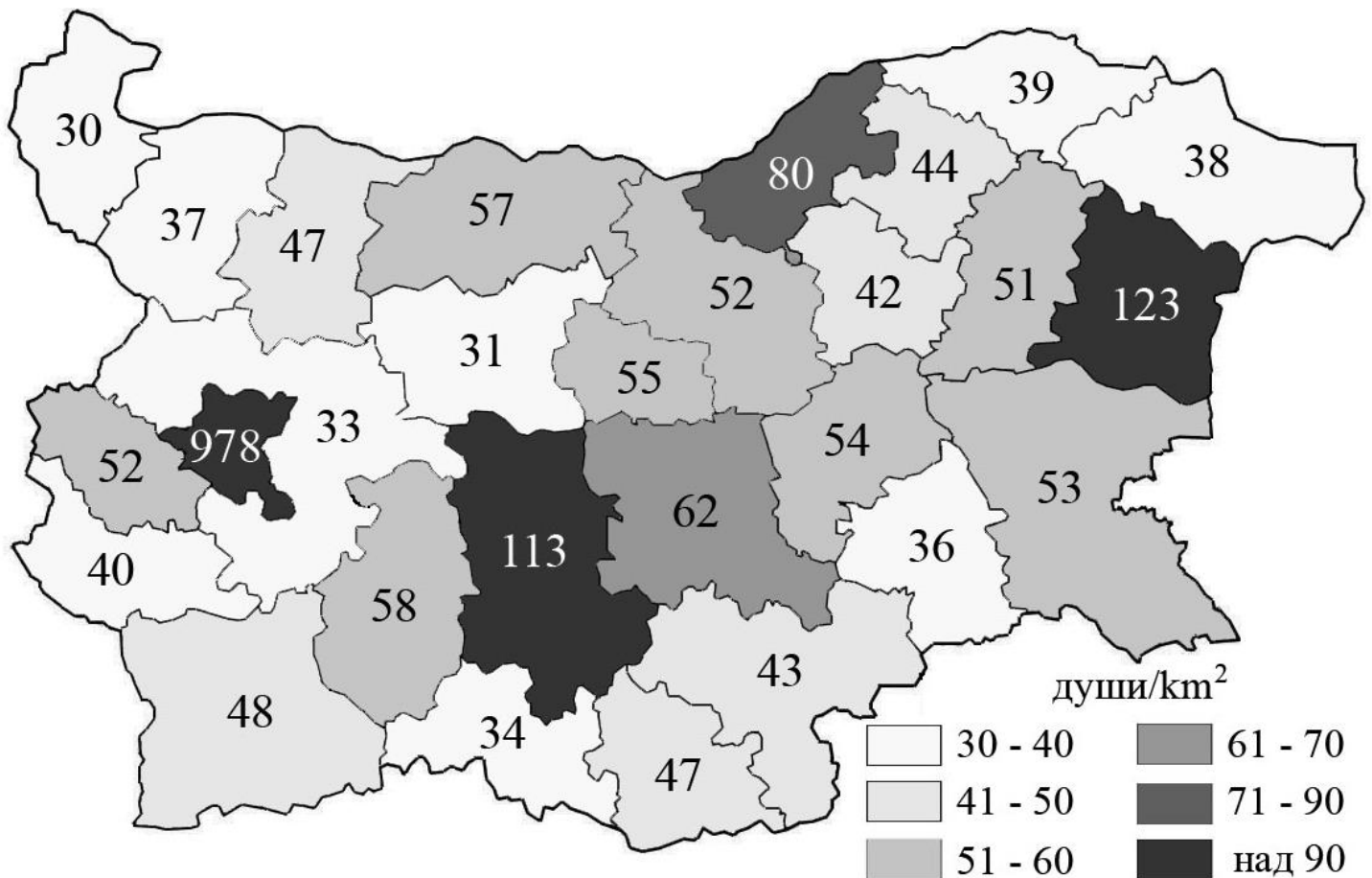
36. Разгледайте картосхемата за средната гъстота на населението по области в България през 2019 г. В свитъка за свободните отговори напишете буквата на подусловието и срещу нея името на:

А) областта в Северна България с най-ниска средна гъстота на населението

Б) областта в Южна България, освен София-град, с най-висока средна гъстота на населението

В) една област в Северна България и една област в Южна България със средна гъстота на населението от 41 до 50 души/km²

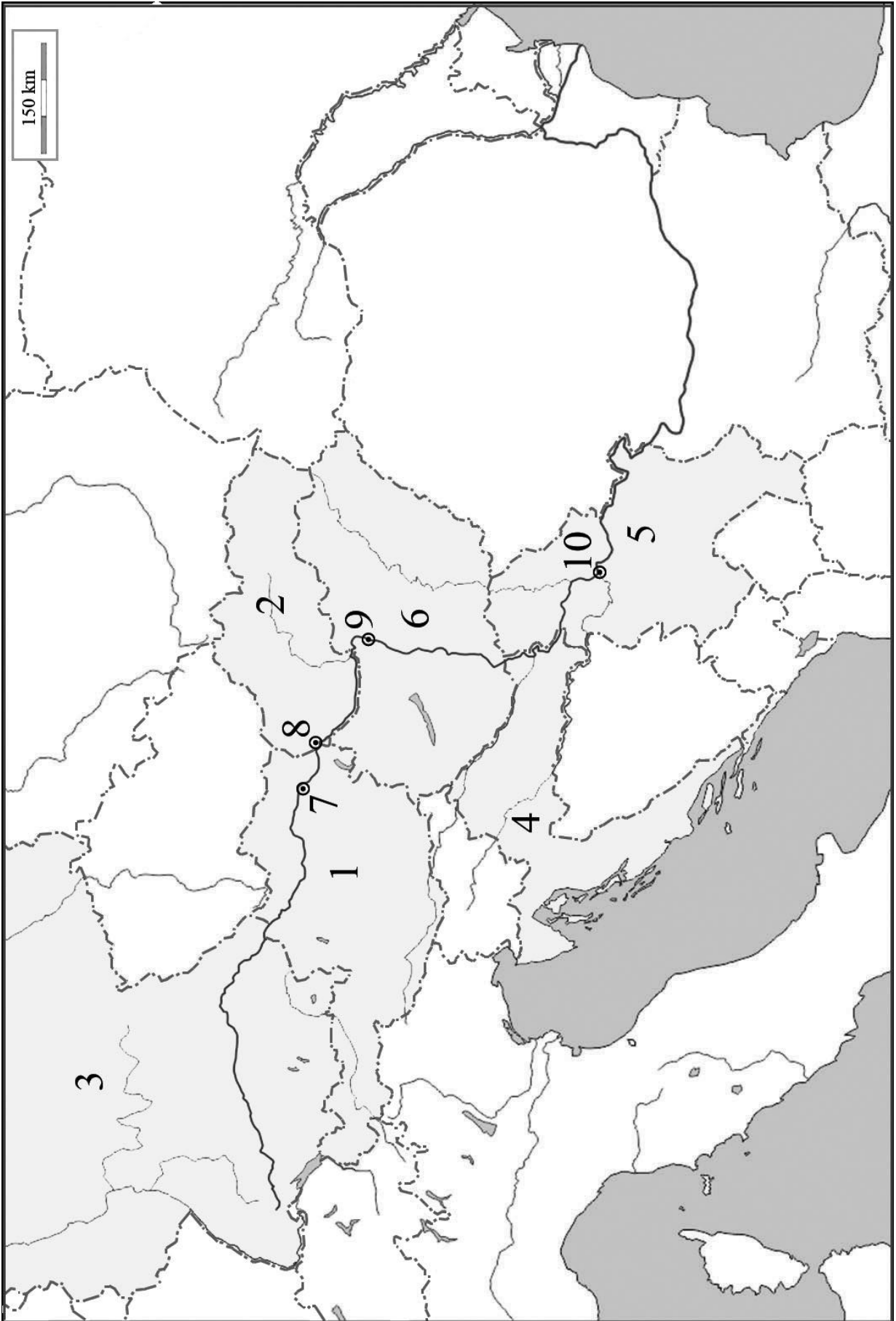
Средна гъстота на населението по области в България (д/км²)

37. Практическа задача по география на света

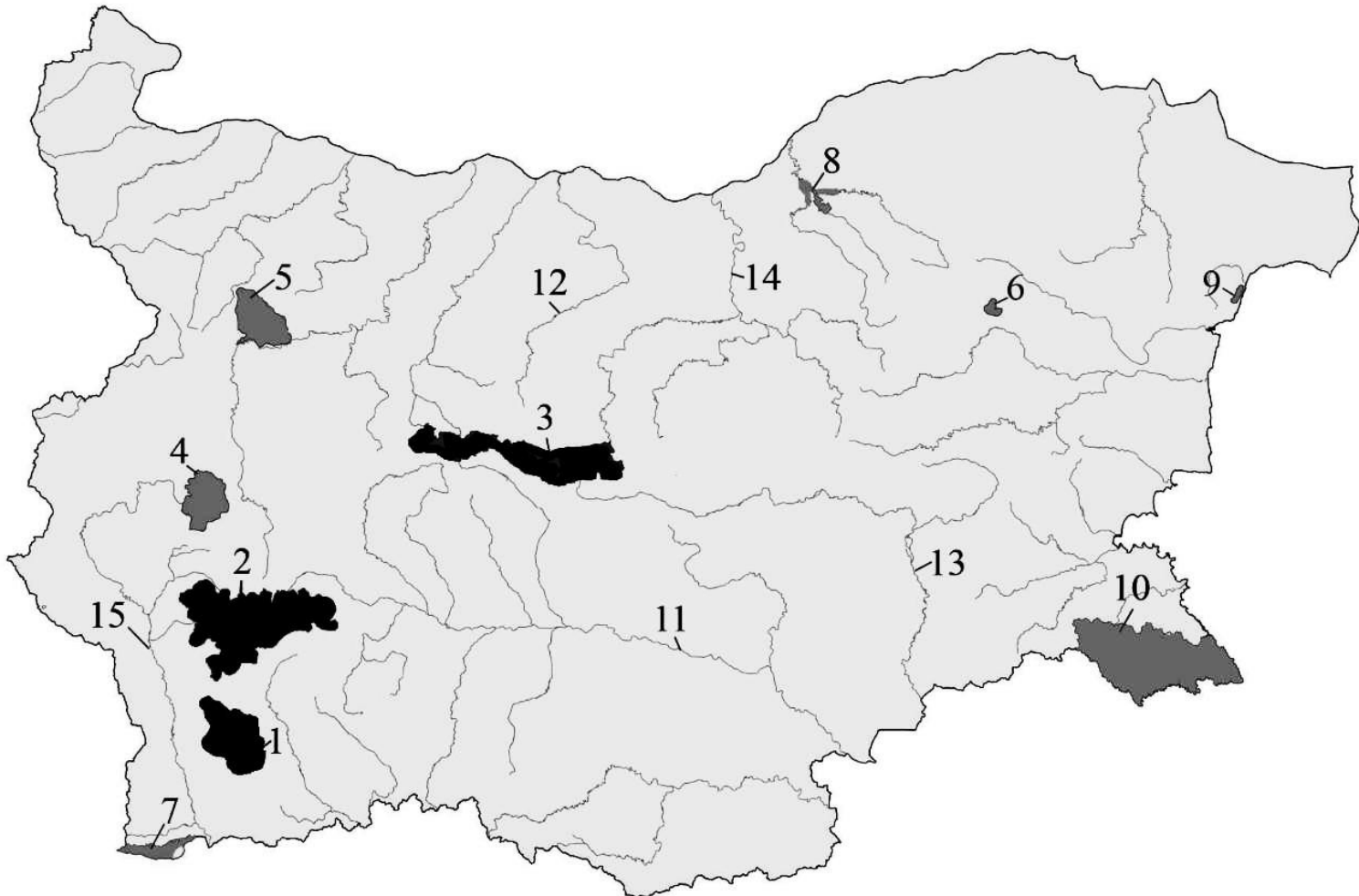
Източник: НСИ

В свитъка за свободните отговори срещу номерá от 1. до 6. вкл. напишете имената на означените дунавски държави, срещу номерá от 7. до 10. вкл. – означените столици, разположени на река Дунав.

38. Практическа задача по география на България

В свитъка за свободните отговори срещу номерá от 1. до 3. вкл. напишете имената на националните паркове в България, срещу номерá от 4. до 10. вкл. – някои от природните паркове в България, а срещу номерá от 11. до 15. вкл. – реки, които извираат оттам или протичат през тях.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

27 май 2021 г. – Вариант 2

МОДУЛ 3

Време за работа – 120 минути

Писмената разработка напишете в свитъка за свободните отговори на предвиденото за това място!

Характеристика на Югозападен регион

А) Географско положение, граници и големина

Б) Природни условия и природни ресурси:

- Релеф и полезни изкопаеми
- Климат и води
- Почви, растителност и животински свят

В) Население и селищна мрежа

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**

27 май 2021 г.

ВАРИАНТ № 2

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	Б	1
2.	А	1
3.	В	1
4.	Б	1
5.	В	1
6.	Г	1
7.	А	1
8.	Г	1
9.	В	1
10.	В	1
11.	Г	1
12.	Б	1
13.	Б	1
14.	Б	1
15.	А	1
16.	В	1
17.	В	1
18.	Б	1
19.	А	1
20.	В	1
21.	А	1
22.	Б	1
23.	В	1
24.	Г	1
25.	Г	1
26.	А	1
27.	Б	1
28.	В	1
29.	А	1
30.	А	1

31. ФАО – 1 т.
32. А) ориз - 2 т.
 Б) Югоизточна Азия/ Южна Азия - 2 т.
33. Трети период – 2 т.
34. Югозападен регион - 2 т.
35. Югоизточен – 2 т.
36. А) Видин (Видинска) 1 т.
 Б) Пловдив (Пловдивска) 1 т.
 В) Една от следните области в Северна България: Търговище, Разград, Враца (Търговищка, Разградска, Врачанска) 1 т.
 Една от следните области в Южна България: Благоевград, Хасково, Кърджали (Благоевградска, Хасковска, Кърджалийска) 1 т.

37. Практическа задача по география на света – 10 точки

1. Австрия	6. Унгария
2. Словакия	7. Виена
3. Германия	8. Братислава
4. Хърватия	9. Будапеща
5. Сърбия	10. Белград

38. Практическа задача по география на България - 15 точки

1. Пирин	9. Златни пясъци
2. Рила	10. Странджа
3. Централен Балкан	11. река Марица
4. Витоша	12. река Осъм
5. Врачански Балкан	13. река Тунджа
6. Шуменско плато	14. река Янтра
7. Беласица	15. река Струма
8. Русенски Лом	

Писмена разработка върху география на България – 30 точки

Характеристика на Югозападен регион

А) Географско положение, граници и големина – 5 точки

Б) Природни условия и природни ресурси: – 18 точки

- Релеф и полезни изкопаеми
- Климат и води
- Почви, растителност и животински свят

В) Население и селищна мрежа – 7 точки